

FUND OG FORSKNING

BIND 64

2025

DET KGL. BIBLIOTEK

FUND OG FORSKNING

Bind 64

2025

FUND OG FORSKNING

I DET KONGELIGE BIBLIOTEKS

SAMLINGER

Bind 64

2025

With summaries

KØBENHAVN 2025

UDGIVET AF DET KGL. BIBLIOTEK

Det kronede monogram er tegnet af
Erik Ellegaard Frederiksen efter et bind fra Frederik 3.s bibliotek.

© Forfatterne og Det Kgl. Bibliotek

Redaktion:

Thomas Hvid Kromann (ansvarshavende), Caroline Nyvang og Stig Roar Svenningsen

Artikler i *Fund og Forskning* gennemgår
'double blinded peer-review' for at kunne antages.

Billedtekst til forsidebilledet:

Marie Topsøe (1847-1894) og Augusta Fenger (1844-1931) var lærere ved Københavns kommunale skolevæsen. De boede sammen fra ca. 1886 til Topsøes død i 1894. Sammen udgav de *Sundhedslære til Skolebrug* (1886), og her er de blevet fotograferet i A. Lønborgs atelier på Østergade 15 i København. Fotografiet indgår i artiklen "Vintage vision. Brug af object detection-modeller i historiske fotografier med fokus på kvindepar" af Henrik Kragh Sørensen, Mette Kia Krabbe Meyer og Laura Søvsø Thomasen.

Grafisk tilrettelæggelse: Narayana Press

ISSN 0069-9896

MED UDELADELSE AF TITEL

Om H.C. Andersens ansøgning til Det Kgl. Bibliotek

AF
ANDERS TOFTGAARD

Siden H.C. Andersen udgav *Mit Livs Eventyr* i 1855, har det været kendt for offentligheden, at han som ung havde søgt om ansættelse på Det store Kongelige Bibliotek. Med udgivelsen af *Breve fra H.C. Andersen* i 1878 blev ansøgningens præcise ordlyd offentligt kendt.¹ Ansøgningen er stilet til bibliotekets chef siden 1829, Adam Wilhelm Hauch (1755-1838) den 27. november 1834. Ansøgningens tekst er i værket udgivet sammen med teksten fra de to anbefalinger, der ledsagede ansøgningen, fra hhv. fysikeren H.C. Ørsted (1777-1851), dateret 27. november 1834, og embedsmanden Jonas Collin (1776-1861), dateret 29. november 1834. I *Breve fra H.C. Andersen* er der imidlertid, i overensstemmelse med principperne for udgaven, ikke angivet nogen kilde til teksten. Så hvad er kilden til teksten, og hvad er dens kontekst?

De steder, hvor H.C. Andersens ansøgning har været omtalt, er der generelt blevet henvist til *Breve fra H.C. Andersen* som kilde. Allerede Jonas Collins søn, Edvard Collin (1808-1886), omtalte ansøgningen i sin bog om H.C. Andersens forhold til familien Collin,² og den har siden været omtalt i H.C. Andersen biografier. På Det Kgl. Bibliotek er H.C. Andersens ansøgning blevet fremhævet blandt kilderne til Det Kgl. Biblioteks historie og blandt Andersen-overleveringen til Det Kgl. Bibliotek. Harald Ilsøe konstaterer tørt under den bibliografiske indførsel, at "Han blev – nok til held for både ham og biblioteket – ikke ansat".³ Efter at have oplyst, at der sikkert kunne udtrages forskellige

¹ *Breve fra Hans Christian Andersen*, udgivet af C.St. A. Bille og Nikolaj Bøgh, 1878, s. 279-82.

² Edvard Collin: *H.C. Andersen og det Collinske Huus*, 1882, s. 237.

³ Harald Ilsøe: *Kilder og litteratur til Det kongelige Biblioteks historie, trykt 1844-1984: en udvalgsbibliografi*, 1984, s. 35, nr. 116.

moraler af denne historie, mildnede min tidligere, for tidligt afdøde, kollega Bruno Svindborg denne dom med et glimt i øjet: “i hvert fald kan man kontrafaktisk blive helt rystet over at tænke på, hvad der var sket, hvis H.C. Andersen rent faktisk var blevet ansat. Og her tænker jeg mindre på konsekvenserne for biblioteket, der også har haft plads til originaler, end på konsekvenserne for H.C. Andersens forfatterskab – eller mangel på samme.”⁴ Både Ilsøe og Svindborg henviste til *Breve fra H.C. Andersen*. Det samme gør onlineresourcer såsom Kirsten Dreyers *brevbiografi* om *H.C. Andersen*, der blev udgivet på Det Kgl. Biblioteks hjemmeside i anledning af H.C. Andersens 200-årsdag i 2005 og i 2010 gemt på en waybackserver,⁵ samt H.C. Andersen Centrets brevbaser,⁶ der blev lanceret i 2011 og fortsat er en uundværlig ressource.⁷

Det har været antaget, at den ansøgning, hvis tekst man kendte fra *Breve fra H.C. Andersen*, var identisk med den ansøgning, der sammen med andre bemærkelsesværdige ansøgninger og anbefalinger ligger i Collins samling under signaturen Collin 3 folio.⁸ En af vores forgængere har ligefrem på ansøgningen skrevet i blyant, at den er “Tr[ykt] i ‘Breve fra H.C. And. S. 279’”. Ansøgningen er skrevet i Andersens hånd på et dobbeltblad, hvoraf Andersens ansøgning udgør recto- og versosiden af det første blad, mens rectosiden af det andet blad indeholder H.C. Ørstedes anbefaling. Jonas Collins anbefaling er her ikke, og den har derfor været anset for tabt. Det er således blevet skrevet om ansøgningen, at “[a]f de omtalte anbefalinger er kun H.C. Ørstedes bevaret”.⁹ Synet af H.C. Ørstedes anbefaling kunne dog vække en lille mistanke, da den synes at være skrevet i H.C. Andersens egen hånd.

⁴ Bruno Svindborg: H.C. Andersen-overleveringen til og i Det Kongelige Bibliotek. *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek* 24: 3, 2011, s. 3, <<https://doi.org/10.7146/mag.v24i3.66708>>.

⁵ Brev nr. 133 i brevbiografien, <<http://wayback-01.kb.dk/wayback/20100504132741/http://www2.kb.dk/elib/mss/hcabio/5.htm#brev133>>.

⁶ Brev-ID 871 i H.C. Andersen Centrets brevbaser, <<https://andersen.sdu.dk/brevbase/brev.html?bid=871>>.

⁷ Bruno Svindborg: H.C. Andersens breve på nettet. Odense Bys Museer og H.C. Andersen Centret ved Syddansk Universitet, 2011, <www.andersen.sdu.dk/brevbase/> [Anmeldelse], *Fund og Forskning i Det Kongelige Biblioteks Samlinger* 50, 2011, s. 609-15, <<https://doi.org/10.7146/fof.v50i0.41262>>.

⁸ Her ligger bl.a. de anbefalende erklæringer til ansøgningen om Rejseunderstøtelse til Fondens ad Usus Publicos fra 1833, som Emil Marquard i 1939 mente ikke var bevarede. Emil Marquard: H.C. Andersen som ansøger, *Anderseniana*, 7, 1939, s. 65-70.

⁹ Ejnar Stig Askgaard: En akademisk borger, *Anderseniana*, 2000, s. 79-90.

Når Andersen søgte om ansættelse ved Det store Kongelige Bibliotek, skal "store" forstås i forhold til Kongens Håndbibliotek, som var mindre. Selv om Det store Kongelige Bibliotek var stort, og bygningen fra 1673 prægtig, var der ikke mange ansatte på Det Kgl. Bibliotek, da H.C. Andersen søgte om ansættelse. Historikeren E.C. Werlauff (1781-1871) var overbibliotekar. Christian Molbech (1783-1857) var første bibliotekssekretær, J.A. Bølling (1792-1862) anden bibliotekssekretær, og Just Mathias Thiele (1795-1874) tredje bibliotekssekretær. Frederik Fabricius (1789-1873) var kopist ved udlånsprotokollen, og Carl Edvard Moldenhawer (1795-1871) inspektør på læsesalen.¹⁰ I 1835 forlod Just Mathias Thiele sin stilling på Det Kgl. Bibliotek for at grundlægge den Kgl. Kobberstiksamling. På dette tidspunkt i 1835 kunne der måske således have vist sig en åbning. Men på dette tidspunkt begyndte Andersens forfatterskab at få luft under vingerne. I 1835 brød H.C. Andersen igennem med romanen *Improvisatoren* og ikke mindst det lille hæfte *Eventyr fortalte for Børn*, som kom til at ændre H.C. Andersens liv og dansk kulturhistorie. Hæftet indeholdt "Fyrtøjet", "Lille Claus og store Claus", "Prindsessen på Ærten" og "Den lille Idas Blomster", det sidste inspireret af samtaler med Just Mathias Thieles datter, Ida Thiele.

Tanken om at kombinere forfatter- og bibliotekargerningen var på ingen måde uden fortilfælde. I Tyskland havde dramatikeren Gotthold Ephraim Lessing (1729-1781) været bibliotekar i Wolfenbüttel, og Jacob Grimm, der havde været bibliotekar i Kassel, var i årene 1829-1837 bibliotekar ved universitetsbiblioteket i Göttingen. Blandt personalet på Det Kgl. Bibliotek virkede både Christian Molbech og Just Mathias Thiele som forfattere. Overbibliotekar E.C. Werlauff var dog utilfreds med, at Molbech med Carl S. Petersens ord ikke var tilbøjelig til at drage nogen "Adskillelse mellem sit Biblioteksarbejde og sine talrige litterære Gøremaal", og opfordrede i 1832 Molbech til at søge bibliotekarposten ved Universitetsbiblioteket – uden held.¹¹ Et par årtier senere, i 1857, blev Carl Brosbøll, der er kendt under forfatternavnet Carit Etlar, inspektør ved udlånet.

¹⁰ E.C. Werlauff: *Historiske Efterretninger om det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn*, 2. udgave, 1844, s. 404-5.

¹¹ Carl S. Petersen: *Fra Det Kgl. Bibliotek for hundrede Aar siden*. Breve vekslede mellem E.C. Werlauff og C. Molbech, *Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen*, 31, 1944, s. 4.

Både Molbech og Thiele havde H.C. Andersen korresponderet med i flere år, før han søgte stillingen på Det Kgl. Bibliotek, men det ser ikke ud, som om H.C. Andersen har skrevet sammen med dem vedrørende stillingen. Thiele havde lært H.C. Andersen at kende, da Andersen ankom til København. I 1833 anbefalede Thiele i varme vendinger Andersen til Frederik VI til tildeling af rejselegat (i den anbefaling af Rejseunderstøttelse til Fonden ad usus publicos fra 1833, der findes i Collin 3 folio, på trods af at den åbenlyst har været journaliseret i Fonden ad usus publicos). Christian Molbech derimod skulle for eftertiden blive berygtet som kritiker af H.C. Andersen. Hans egen leder, E.C. Werlauff, skrev om ham, at "blandt de Forfattere, hvis Arbejder han i 'Maanedsskriftet for Literatur' har recenseret, Ingen af ham behandlede mere uskaansomt og hensynsløst end [H.C.] Andersen, Ingemann og Hauch, men Enhver af disse bleve, til deels endnu i hans Levetid, efter Fortjeneste anerkjendt og udmærkede, baade her og i Udlandet".¹² Men forholdet mellem H.C. Andersen og Molbech var ikke givet fra starten; det udviklede sig over tid.¹³ I 1830 sendte H.C. Andersen digte i manuskriptform per brev til Molbech, og Molbech kvitterede med sin bedømmelse af digtene, hvorefter Andersen redigerede digtene, og derpå sendte Molbech de første trykkeark af det, der blev til *Phantasier og Skizzer*, der udkom 10. januar 1831. På Molbechs breve til H.C. Andersen indledes udskriften af forkortelsen s.T., der står for "salvo Titulo", dvs. med udeladelse af (eller uden hensyn til) titel, en formel, man kunne benytte til at udelade modtagerens titel, og som man også kunne benytte, når modtageren ikke havde en stillingsbetegnelse. H.C. Andersen havde graden cand.philos., men altså ikke en stilling, med hvilken han kunne tituleres.

H.C. Andersen søgte en sådan stilling på et tidspunkt, hvor han befandt sig i en dyb økonomisk krise. Den 20. oktober 1834 bad han i et brev Edvard Collin om at tale med forlæggeren C.A. Reitzel om *Improvisatoren* for at skaffe penge: "Min Formue strækker sig endnu til 8 Dage, men naar de ere forbi, staae[r] en ny Maaned for Døren, med Huusleie, bundløse Støvler etc. etc., jeg maa altsaa senest om 8 Dage have Penge".¹⁴

¹² E.C. Werlauff: *Erindringer af mit liv*, 1910, s. 186.

¹³ Morten Borup: *Christian Molbech*, 1954, s. 273-276.

¹⁴ *H.C. Andersen's Brevveksling med Edvard og Henriette Collin*, udgivet af C. Behrend og H. Topsøe-Jensen, bind 1, 1933, s. 221. Jf. brev-ID 866 i H.C. Andersen Centrets brevbaser. <<https://andersen.sdu.dk/brevbase/brev.html?bid=866>>.

H.C. Andersens dagbøger haves ikke for november 1834, eftersom der er et hul i de bevarede dagbøger mellem 30. juli 1834 og 1. juni 1836. Tilsvarende er der ikke nogen indførsel i almanakkerne mellem 3. august 1834: "kom jeg til Kjøbenhavn" og 22. juni 1836: "Helsingborg".

Desværre er der ikke bevaret noget skriftligt svar fra Hauch til Andersen. Andersen skriver dog om svaret fra Hauch i *Mit Livs Eventyr*:

"Producere og altid producere, følte jeg, vilde være ødelæggende, de Forsøg, jeg gjorde for at skaffe mig en Slags Stilling eller andet hæderligt Hverv mislykkedes. Jeg søgte om en Ansættelse ved Kongens Bibliothek, H. C. Ørsted understøttede paa det varmeste min Ansøgning hos Bibliothekets Chef, Overkammerherre Hauch; Ørsted sluttede sit skriftlige Vidnesbyrd efter at have omtalt H. C. Andersens "Fortjenester som Digter" – "at han ogsaa udmærker sig ved Retsindighed og ved en Orden og Nøiagtighed, som Mange ikke troe, at man kan vente af Digteren, men som man unægtelig, naar man kjender ham, maa tilstaae ham!" Disse Ord om mig af Ørsted udrettede dog Intet, Overkammerherren affærdigede mig med den største Artighed, idet han sagde, at jeg var for talentfuld til at han kunde anstille mig ved et saa trivielt Arbeide, som Bibliothekets var."¹⁵

Et svar, som mangan en ansøger har hørt gennem tiden: Du er overkvalificeret.

Da jeg i Det Kgl. Biblioteks arkiv blandt journalsagerne (som opfølgning på den bogfestival, der blev sendt på DR2 fra Det Kgl. Bibliotek den 8. november 2020) søgte efter, om der kunne være bevaret en form for svar fra bibliotekschefen, faldt jeg imidlertid over noget andet: H.C. Andersens oprindelige ansøgning, der er bevaret som journalsag. Den er journalsag nr. 787 i den ældre række af journalsager.¹⁶ Journalsagen indeholder begge anbefalinger fra hhv. H.C. Ørsted og Jonas Collin. Et gult læg om sagen viser, at den har været benyttet i sidste del af det 20. århundrede.

¹⁵ H.C. Andersen: *Mit Livs Eventyr*, 1855, s. 207.

¹⁶ Journalsag nr. 787, Det Kgl. Bibliotek, KBs arkiv, A 8.

Jætte Selskabet. Derom nævner jeg
 i underdanigst at hævsend mig til
 Dens Gjældbrev, som Selskabet
 afgav, og som den Mand, hvis Ophold
 i J. S. Selskabet, holdes forsvaret sig, som
 af hans Tilføjede, for Hvermanden, som
 mangen mig Mand sigler sig selv.

Jeg bærer tillidsfuldt min Hjerte
 i Dens Gænder, og tillader mig blot
 at nævne at jeg Anbefalingen for
 Mand, som med Dens Gjældbrev
 bekræfter.

Johannes den 27 Nov. 1839.

underdanigst

J. S. Selskabet.

Dens Gjældbrev

J. S. Selskabet og Omsjætteforretning
 af Hvermanden. København og Dannebrog &

Ansøgningen er skrevet på brækket papir i folio, dvs. at papiret er foldet på langs på midten, og kun den højre halvdel af hver side er beskrevet, således som det krævedes af officielle ansøgninger til en kongelig myndighed. Det var hans majestæts bibliotek, som Andersen søgte om ansættelse ved (Det Kgl. Bibliotek blev først nationalt i 1849), så papiret skulle være i orden. Brækket papir figurerer med en ironisk undertone i romanen *Improvisatoren*, hvor fortælleren Antonio skriver, at “En adelig Veninde af Huset [...] tilbød sig at gennemsee mine Digte for Skjønhedens og Formens Skyld, men hun maatte have dem tilsendt paa brækket Papir”.¹⁷

På dobbeltbladet (hvis blade måler 346 × 210 mm) optager ansøgningen for- og bagside af det første blad, mens for- og bagside af det andet blad er blanke. Anbefalingerne er vedlagt på to enkeltblade, som øverst i højre hjørne har påskrevet “Ad nr. 787”, hhv. nr. 1 (Ørsted) og nr. 2 (Collin). Denne nummerering skyldes C.F. Bricka, og den modsvares af en oprindelig nummerering nederst på alle blade. Ansøgningens tekst adskiller sig (på nær ganske små variationer) ikke fra den tekst, vi kender i forvejen.

Vi er altså tilbage til en variation over *Esse non videri*, at være og ikke at synes, som der stod som valgsprog på H.C. Andersens prisopgave fra 1830. Det, som hidtil har syntes at være H.C. Andersens ansøgning, er det ikke. Logisk set må det enten være hans kladde til ansøgningen eller hans afskrift af den afsendte ansøgning. Eftersom den version af H.C. Ørsteds anbefaling, som man finder i Collin 3 folio, er skrevet i H.C. Andersens hånd, taler sandsynligheden for, at det er en afskrift til H.C. Andersens erindring. Der findes således både en original og en afskrift. Men billedet kan kompliceres yderligere.

Eftersom C.St.A. Bille og Nikolaj Bøgh i *Breve fra H.C. Andersen 1878* gengiver teksten fra både ansøgningen og de to anbefalinger, kunne man antage, at de har trykt teksten efter originalen i Det Kgl. Biblioteks arkiv. Bille kendte lederen af Det Kgl. Bibliotek, men deres korrespondance fra de år nævner ikke H.C. Andersens breve. En eventuel kommunikation mellem de to om afskrift af journalsagen ville formentlig have været mundtlig.

Bille og Bøgh udgav *Breve fra H.C. Andersen* ud fra den brev- og manuskriptsamling, som var i familien Collins eje. Det Kgl. Bibliotek modtog den Collinske manuskriptsamling i 1905. I et tykt skruebind med signa-

¹⁷ H.C. Andersen: *Improvisatoren: Original Roman i to Dele*, 1835, s. 141.

turen Collin 541 kvart haves en alfabetisk fortegnelse over den Collinske manuskriptsamling udarbejdet af Jonas Collin den yngre (1840-1905). Ser man i denne katalog, står der på s. 10 følgende under H.C. Andersens manuskripter: "Ansøgning om Ansættelse v. d. st. Kgl. Bibliothek (med anbefaling fra H.C. Ørsted) dat 27. nov. 1834. Acc. Koncept til samme Ansøgning m. Jonas Collins Rettelser og Tilføielser".¹⁸ En klamme forener de to indførsler under nr. 3035. Der var altså i Collins samling vedlagt et koncept til ansøgningen med Jonas Collins rettelselser og tilføjelser. Efter indlemmelsen blev den Collinske Manuskriptsamling omarrangeret i Det Kgl. Bibliotek, hvor en mere overordnet nummerring blev brugt til brede kategorier af arkivsignaturer.¹⁹ Ansøgningen og konceptet blev placeret i Collin 3 folio under kategorien "Ansøgninger, Anbefalinger, Testamenter", hvorved de specifikke metadata om de to enheder gik tabt. Lauritz Nielsen genskabte i sit katalog over *Danske og norske Digteres Originalmanuskripter i Det Kongelige Bibliotek* fra 1943 (s. 11) disse oplysninger, da han under personalia nævnte, at der i Collinske Samling 3 folio fandtes både en kladde og en renskrift af ansøgningen dateret 27/11 1834.

Kladden udgøres af et mindre, beskåret dobbeltblad (hvis blade måler 163 × 170 mm), hvoraf Andersens hånd optager første side og de første linjer af anden side, mens tilføjelser og rettelselser i Jonas Collins hånd optager resten af anden side samt tredje og fjerde side. I sit udkast omtaler Andersen stillingen som "den eneste faste Vei, der maaskee i mange Aar synes at aabne sig for mig" og forklarer sin motivation: "Jeg vil dermed have et fast Støttepunkt og ikke sættes i den ulykkelige Stilling at maatte skrive for at leve &c &c". Herefter tilføjer han, tilsyneladende henvendt til Jonas Collin, "De solide Grunde veed de bedre at behandle end jeg!". Collin har streget en del af Andersens formuleringer ud og med korrekturtegn tilføjet længere afsnit, heriblandt smiger til kongen og til bibliotekschefen. Collin har også ændret ordlyden af nogle af Andersens formuleringer. For eksempel har han ændret bevægelsesmetaforen om ikke at blive sat "i den ulykkelige Stilling at maatte skrive for at leve" til et spørgsmål om at blive befriet fra et eksisterende vilkår; at "befries fra den tunge Lod, at maatte skrive for at kunne leve". I min transskription af ansøgningens tekst er de

¹⁸ Katalog over den Collinske Manuskriptsamling, Det Kgl. Bibliotek, Collin 541 kvart, s. 10.

¹⁹ Carl S. Petersen: Den Collinske Manuskriptsamling. *Bogvennen*, 1930, s. 36.

formuleringer, der direkte skyldes Collin, markeret med kursiv. I nogle tilfælde er den kursiverede tekst Collins omformulering af Andersens udkast, i andre tilfælde Collins egne formuleringer. Således bakkede Jonas Collin ikke alene Andersens ansøgning op med den anbefaling, der er bevaret i Det Kgl. Biblioteks arkiv. Jonas Collin var også ophav til en stor del af ansøgningens konkrete formuleringer.

H.C. Andersens ansøgning (med Jonas Collins formuleringer i kursiv)

*For at de Anlæg, som nogle af mine tidligste
Ungdoms Velyndere troede at finde hos mig,
kunde vorde uddannede, lod vor allernaadigste
Konge, efter Fleres Anbefaling mig studere.
1828 blev jeg Student og optraadte paa den Tid
med mit første Arbeide, der blev optaget
med saa megen Overbærelse, at det blev
min høieste Attraae at udvikle især mit
poetiske Talent og dyrke de Videnskaber, der
nærmest slutte sig til Poesien. Jeg valgte
derfor intet bestemt Brødstudium, men
efter at have taget Examen philologicum
& philosophicum med bedste Character
helligede jeg hine humaniora min hele
Tid og Flid; jeg leverede derpaa en Deel
lyriske Sager, og paa min allerunderdanig-
ste Ansøgning om at erholde Reiseunder-
støttelse for end mere at modnes for den
Vei, jeg havde valgt, forundte Kongen mig
et Stipendium paa 2 Aar, til at besøge
Frankerige, Schweits og Italien. I dette
Efteraar er jeg vendt tilbage.*

*Da de saakaldte Brødfag ere lukkede
for mig, saa vilde mine Udsigter være
høist sørgelige, dersom jeg ikke kunde have
Tillid til den Konges Naade, der hidtil saa
faderligen har hjulpet mig, og hvorved jeg
kan befries fra den tunge Lod, at maatte
skrive for at kunne leve.*

No 1 ad No 787.

Digteren hvar H. C. Andersen, som er i Begreb med
 at anfæge om en Anstætte med Hø. Majestæt Kongens
 store Billedstøbe, som i denne Anledning foretager
 mit Medarbejde, hvilket jeg med Fornøielse
 giver ham. Hans Fortjænelser som Digter er
 betydelige, og vil al gjennem sin Provindsaften
 blive overskattet; jeg tror derfor at befærdne
 hans Ansøgen hermed, og at bevirke at det som
 ikke kan gaae i en Sæfatters Skrift, at
 han ogsaa indskrives sig med Betsindsigelse,
 med en Orden og Høisigelse, som Mange ikke
 troer at man kan værd af Digteren, men
 som man naturligt, naar man gjænder ham,
 ogsaa vil give ham.

Kjøbenhavn d 27 Novbr 1834 *H. C. Ørsted*

272 - 1594
1834

Ill. 3: H. C.: Ørstedes anbefaling dateret 27. november 1834. Papiret har vandmærke fra J. Honig & Z. med en bikube omgivet af en laurbærkrans.

N°. 22 N°. 787.

O

J. Collins 1822 foreslog Gæstebudskommunen, først sig
 Røngang nær Møllehus, Jæns Lejrested, at H. C. Andersen,
 som, da i en kort Tid havde været sin Hjemme ved Gæstebud,
 og vidste at, med Jæns Lejrested og forfættede Lejrested
 mig, ualmindelig Dygtig, uerke sigt almindelig Uer,
 desuden for at have udmærket Domsel. Jæns Lejrested be-
 faldt Forfættede, og befaldt mig at søge for Røngang Lejrested
 for at have Lejrested og Lejrested. Som den Tid af for sig
 havde været Jæns Lejrested og Lejrested Lejrested, og, da for i min
 Familie er beklaget for forvundet Lejrested, og Jæns Lejrested Lejrested
 mig ikke mindre bekendt. Derom — Jæns Lejrested Lejrested
 for Kallimund Domsel — som sig uerke for at uerke sig
 gode Uerke sigt, og, for Jæns Lejrested, uerke sigt Lejrested.
 uerke sigt, uerke sigt og Røngang Lejrested. Lejrested for
 den tid Lejrested. Jæns for at Lejrested Lejrested Lejrested

279
29/11 - 1824

J. C.

Ill. 4: Første side af Jonas Collins anbefaling dateret 29. november 1824. Collins skriver på for- og bagsiden af første blad af et dobbeltblad fremstillet af den engelske papirproducent J. Whatman.

*En af de faa Veie, jeg har gjort
mig Haab om at kunne betræde var, at
forundes Ansættelse ved Hans Majestæts*

*store Bibliothek. Derom vover jeg
underdanigst at henvende mig til
Deres Excellence, som Bibliothekets
Chef, og som den Mand, hvis Retsind,
lyse Blik, sjældne Erfaring Enhver ærer
og hvis Indflydelse hos Monarken, saa
mangen ung Mand skylder sin Lykke.*

*Jeg lægger tillidsfuld min Skjæbne
i Deres Hænder, og tillader mig blot
at vedføie et Par anbefalinger fra
Mænd, som ere Deres Excellence
bekjendte.*

*Kjøbenhavn den 27 Nov. 1834
underdanigst H. C. Andersen*

*Deres Excellence
Hr Overkammerherre og Overhofmarschal Hauch.
Ridder af Elephanten. Storkors af Dannebrogen &c.*

De to anbefalinger

Digteren Herr H.C. Andersen, som er i Begreb med at ansøge om en Ansættelse ved Hs. Majestæt Kongens store Bibliothek, har i denne Anledning forlangt mit Vidnesbyrd, hvilket jeg med Fornøielse giver ham. Hans Fortjenester som Digter ere bekjendte nok, til at gjøre min Bevidnelse herom overflødig; jeg troer derfor at befordre hans Ønske bedst, ved at bevidne det, som ikke kan sees i en Forfatters Skrifter, at han ogsaa udmærker sig ved Retsindighed, og ved en Orden og Nøiagtighed, som Mange ikke troe, at man kan vente af Digteren, men som man unægteligt, naar man kjender ham,

maa tilstaae ham.

Kjøbenhavn d 27 Novemb.1834.

H.C. Ørsted

I Aaret 1822 foreslog Theaterdirektionen, hvoraf jeg dengang var Medlem, Hans Majestæt, at H.C. Andersen, der i en kort Tid havde staaet som Eleve ved Theatret, og røbede et, med Hensyn til hans Alder og forsømte Underviisning, ualmindeligt Digtalent, maatte nyde allernaadigst Understøttelse for at faae videnskabelig Dannelse. Hans Majestæt bifaldt forslaget, og befalede mig at sørge for Pengenes Anvendelse til hans Underviisning og Underhold. Fra den Tid af har ieg stedse fulgt hans Skridt paa Videnskabens Bane, og, da han i min Familie er betragtet som hørende dertil, er hans moralske Færd mig ikke mindre bekiendt. Derom – hans litteraire Arbeider ligge for Publicums Domstol – kan ieg meddele ham et udmærket godt Vidnesbyrd; thi for hans Sædelighed, retskafne Tanke- maade, Paalidelighed og strænge Pligtsopfyldelse fortienner han den bedste anbefaling. Jeg har til Vished grændsende Forhaabning om, at han ikke vil attraae nogen anden Ansættelse end den, hvori han vil vinde sine Foresattes Tilfredshed.

Kjøbenh. d. 29 Nov 1834

Collin